

Tehnica „tiffany” ca tehnică de bază în elaborarea vitraliilor contemporane

Veronica Răileanu, dr., conf. univ.

Summary

Tiffany technique is a beautiful technique and have a wide spectrum for manufactory of decorative objects providing a diversity of nature motives using special glass, looking like painting - very natural. Is the only method that can be used for illumination frames known as Tiffany lamps. This technique is also used for creation of arched windows, lamps and chandeliers. The light that crosses the opalescent glass not only gives rise to a special coloring and warmth, but also creates a pleasant ambient highly valuable by plastic artists.

În arhitectură și arta decorativă, ornamentul este un decor folosit pentru a înfrumuseța partea unei clădiri sau obiect. Vectori de ornamente florale sunt printre cele mai căutate după resursele de proiectare. Nu numai că sunt foarte bune pentru a crea opere de artă în stil elegant de epocă, dar, au nevoie, de asemenea, de timp și îndemnare considerabilă de a le produce. O mare varietate de stiluri artistice și motive florale au fost dezvoltate pentru arhitectură și artele plastice. Ca și în alte domenii de design, motivul floral în vitralii are o semnificație foarte bogată. Vitraliul este o compoziție decorativă formată din bucățele de sticlă colorată, așezate în mod simetric sau asimetric și legate între ele cu ajutorul unor rețele de plumb, prinse cu tije metalice de șasiul ușii sau ferestrei.

Realizarea unui vitraliu este o muncă migăloasă și de durată, iar valoarea este dată nu numai de materialele speciale și deosebite care se folosesc, dar și de manoperă.

Un produs de vitraliu se realizează prin montarea unor bucăți de sticlă care sunt în prealabil tăiate după anumite forme, în funcție de ideile și creativitatea utilizatorului, în plumb sau în cositor. Sticla folosită în producția de vitralii este: sticla plană colorată, sticla pictată, sticla plană profilată (geam ornament), cristale (bevel clusters).

Se presupune că, la origine, sticla ar proveni din Egipt, unde probabil, la început se folosea ca bijuterie. Din Egipt, utilizarea sticlei s-a extins în Bizanț, apoi în Grecia și Roma. Săpăturile de la Flerculane și Pompei au relevat faptul că romanii au fost primii care au folosit sticla ca fereastră, punând bucăți în orificiile caselor de piatră. Metodele tehnice s-au îmbunătățit și s-au obținut tipuri diverse, de la sticla foarte transparentă, până la cea translucidă. În cele din urmă, influența celor care lucrau sticla a ajuns până în Franța, unde au apărut primele vitralii, așa cum le știm azi. În Evul Mediu, realizarea vitraliilor era o artă ecleziascică care ajuta la educarea multor oameni fără cultură, făcându-le cunoscute relatările biblice. Este posibil ca unul din primele vitralii să fie cel din Catedrala Augesburg din Germania, care datează din sec. 11. Printre

primele se mai numără și cele din Chartres în Franța și din Canterbury și York în Anglia, iar altele au apărut mai târziu [2, http].

De la inventarea foliei de cupru, pe care Lois Comfort Tiffany a descoperit-o, baza, în care puteai folosi orice ornament, orice complicație a curbelor ornamentale, cât de dificil nu ar fi vitraliul pe care dorea să-l înfăptuiască, complicat în forme, volum, dimensiuni, creând vitralii tridimensionale.

Tehnica cuprului (Tiffany) este realizată din cioburi de sticlă, prelucrate (tăiate, șlefuite) conform modelului ales. Profilul din plumb este înlocuit cu o panglică din cupru care se montează pe muchia ciobului de sticlă. Mai multe bucăți de sticlă șlefuite și înfășurate cu o bandă specială de cupru, se sudează între ele, după proiect. Sudura este realizată cu un aliaj special mult mai dur decât plumbul dând vitraliului rezistență și flexibilitate.

Astfel pe muchia fiecărui ciob de sticlă se lipește o bandă de cupru autoadeziv (cu grosimea de aprox. 0,2 mm) de jur împrejur. Lățimea benzii de cupru fiind mai mare decât grosimea ciobului de sticlă, aproximativ 4 mm, surplusul se așează în 2 părți egale, de o parte și alta muchiei, apoi este îndoit și apoi lipit prin presare pe cele două fețe ale ciobului. În felul acesta fiecare ciob de sticlă este înconjurat de un profil tip " C " din banda de cupru. Prin alăturarea a două cioburi se obține un profil " H ". Se lipesc cu aliaj de lipit cositor (staniu) pe ambele fețe (planuri) ale lucrării.

Rețeaua metalică nu are aspect uniform. Pentru a ascunde acest lucru și a elimina luciul metalic (mai ales la abajure de lămpi) se tratează chimic înnegrindu-se, așa zis-a "patina".

Tehnica Tiffany este o tehnică frumoasă și are un spectru vast de confecționare a obiectelor decorative redând diverse motive din natură prin sticlă specială, arătând ca o pictură prin utilizarea sticlei, foarte natural. Este singura metodă pe care o poți folosi la realizarea corpurilor de iluminat cunoscute sub denumirea de Lămpi Tiffany. Această tehnică se mai folosește și la realizarea vitraliilor bombate sau a lămpilor și candelabrelor. Lumina care străbate prin sticlă opalescentă nu numai că provoacă un colorit, o căldură, ci o ambianță foarte plăcută care este apreciată de cunoscătorii acestei arte.

Avantajele tehnicii Tiffany:

- este o tehnică creativă de lucru curată deoarece nu se lucrează cu plumbul, considerat a fi un material toxic atunci când se prelucrează;
- tăierea sticlelor pentru vitraliu nu este atât de riguroasă ca și cea folosită la tehnica plumbului;
- produsul obținut pe vitraliu nu trebuie să fie cementat;
- vitraliul nu are nevoie de bare de susținere a vitraliului în ramă.

În vitraliile care se realizează astăzi, se ține cont foarte mult de istoria acestei tehnici frumoase. În linii generale a rămas tendința de redare a naturii, a ornamentelor florale, dar cu un specific mai modern care necesită un calcul deosebit de precis. În zilele noastre tot mai des se caută acest tip de decorare care în trecut se folosea doar în locuri anumite ca biserici, clădiri ale statului, locurile mai speciale. Simplii cetățeni nu își puteau permite așa lux. Dar în zilele de astăzi astfel de tehnică de decorare are mai multe posibilități pentru apartamentele oamenilor. De aici apar și mai multe specificații în domeniul unde numai imaginația noastră dorește, fiind în tavan în interiorul apartamentului, o fereastră, o ușă, o masă, lămpi de interior cât și de exterior etc. [3, http]

Bibliografie

1. <http://www.tiffany-art.ro/workshop.html>
2. <http://www.vitralii-lampi.ro/metode.htm>
3. <http://www.tiffany-art.ro/workshop.html>